

रे.मु.नं.२३३/२०१७ मधील नि.क्र.१५ खालील आदेश
(CNR : MHAH19-001121-2017)

०१. वादीने त्यांच्या जमीन मिळकतीत प्रतिवादींनी केलेल्या अतिक्रमीत भागाचा कब्जा मिळणेसाठी तसेच यापुढे प्रतिवादी यांनी वादी यांच्या मिळकतीवर अतिक्रमण करू नये यासाठी तसेच वादींच्या शांततामय कब्जे वहिवाटीस प्रतिवादींन हरकत अडथळा करू नये निरंतर ताकीद हुक्मासाठी प्रतिवादींविरुद्ध दावा दाखल केला आहे.

०२. प्रस्तुतचा मोजणीचा अर्ज दाखल करून वादींचे सदर अर्जात असे कथन आहे की, वादी हा दावा मिळकत गट क्र.२८६ मधील ३१ आर क्षेत्राचा मालक व वहितीदार आहे. प्रतिवादी क्र.१ व २ यांनी वादींच्या दावा मिळकतीमध्ये पूर्व बाजुने २ आर. अतिक्रमण केले आहे. तसेच प्रतिवादी क्र. ३ यांनी वादींच्या दावा मिळकतीमध्ये पश्चिम बाजुने १ आर. अतिक्रमण केले आहे. प्रतिवादी हे अतिक्रमीत क्षेत्राचा कब्जा वादी यांना देण्यास नकार देत आहे. तसेच प्रतिवादी हे हद्दीखुना बाबत वाद उपस्थित करत आहेत. त्यामुळे प्रस्तुत प्रकरणात मिळकतीची मोजणी भूमी अभिलेख कार्यालयामार्फत गरजेचे आहे.

०३. प्रस्तुतचा अर्ज व अर्जावरील प्रतिवादी क्र.१ ते ३ यांचे निशाणी क्र.१६ वरील म्हणणे विचारात घेतले. प्रतिवादींच्या निशाणी १६ म्हणणे मध्ये असे नमूद केले आहे की, सदरचा अर्ज बनावट व खोटा असुन भूमी अभिलेख यांच्या कार्यालयामार्फत मिळकतीची मोजणी करता येणार नाही व त्यामुळे अर्ज निशाणी क्र.१५ रद्द करण्यात यावा व वादीस खर्च रक्कम रु. ५,०००/- कॉस्ट करण्यात यावी.

०४. वादी यांनी निशाणी क्र.६ वर दावा मिळकतीचा महसूल ७/१२ उतारा दाखल केला आहे. तसेच यादी निशाणी क्र.३/२ वर उप-अधिक्षक, भूमी अभिलेख, शेवगांव यांनी दावा मिळकती बाबत दिलेला नकाशा त्यांनी दाखल केला. तसेच वादी यांनी प्रस्तुत वादपत्रासोबत दावा मिळकतीची वस्तुस्थिती दर्शविणारा कच्चा नकाशा दि. २०/०७/२०१७ रोजी दाखल

केला आहे.

०५. वादीतर्फे विधिज्ञ श्री. एम. व्ही. थोरात व प्रतिवादी क्र.१ ते ३ तर्फे विधिज्ञ श्री. एल.एच. लांडे यांचा युक्तिवाद ऐकला असता, माझे विचारार्थ खालील मुद्दा निघाला, व त्याचा निष्कर्ष मी कारणमीमांसेसहीत खालील प्रमाणे देत आहे.

अ.क्र.	मुद्दा	निष्कर्ष
१	वादीने दाव्यातील वादग्रस्त बाबींवर अधिक प्रकाश पाडण्याकरीता स्थानिक अन्वेषण करणे आवश्यक असल्याचे सिद्ध केले आहे काय ?	...होकारार्थी.
२	आदेश काय ?	... अंतिम आदेशा प्रमाणे.

कारणमिमांसा

मुद्दा क्र.१ बाबत :-

०६. वादी व प्रतिवादी यांच्या विधिज्ञांचा युक्तिवाद ऐकला. वादीच्या विधिज्ञांनी असा युक्तिवाद केला की, दावा मिळकत ही मौजे निंबे शिवारातील गट क्र.२८६ मधील ३१ आर. क्षेत्राची शेत जमीन आहे. सदर शेत जमीन मिळकत ही वादी यांची कब्जे वहिवाटीतील मालकीची शेत जमीन मिळकत आहे. निशाणी क्र.६ वर वरील जमीनीचा महसूल ७/१२ उतारा दाखल आहे. त्यानुसार वादी हा वरील दावा मिळकतीचा मालक तथा कब्जेदार असल्याचे दिसून येते.

०७. वादी यांच्या वादपत्रावरून तथा प्रस्तुत अर्जावरून तथा प्रतिवादी क्र.१ ते ३ यांच्या लेखी कैफियतवरून तथा प्रस्तुत अर्जावरील लेखी म्हणणे यांवरून असे निष्पन्न होते की, प्रतिवादी क्र. १ व २ यांची शेत

जमीन ही दावा मिळकतीच्या गटात आहे. वादी यांनी निशाणी क्र.६ वर दावा मिळकतीचा महसूल ७/१२ उतारा दाखल केला. त्या महसूल ७/१२ उता-यात वादी, प्रतिवादी क्र.१ व २ यांची नांवे संबंधीत क्षेत्र असल्याची नोंद आहे.

०८. प्रतिवादी क्र.३ यांची शेत जमीन ही गट क्र.२६९ मध्ये असल्याचे वादी यांचे वादपत्रात कथन आहे. वादी यांनी गट क्र.२६९ चा महसूल ७/१२ उतारा निशाणी क्र.१९ वर दाखल केला आहे. त्यानुसार प्रतिवादी क्र.३ ही गट क्र. २६९ मधील क्षेत्राची मालक व कब्जेदार असल्याचे दिसून येते.

०९. यादी निशाणी क्र.३/२ वर उप-अधिक्षक भूमी अभिलेख, शेवगांव यांचा दावा मिळकत चतुःसिमा नकाशाची प्रत दाखल आहे. त्यानुसार दावा मिळकतीच्या लगत प्रतिवादी क्र.१ ते ३ यांची शेत जमीन असल्याचे निष्पन्न होते.

१०. वादीने दावा हा दावा मिळकतीतील अतिक्रमीत क्षेत्राचा कब्जा प्रतिवादी यांच्याकडून मिळण्याकामी दाखल केला आहे. तसेच वादी यांनी दावा मिळकतीची वस्तुस्थिती दर्शविणेकामी कच्चा नकाशा दाखल केला आहे. संबंधीत मोजणी झाल्यानंतर योग्य ती वस्तुस्थिती या न्यायालयासमोर स्पष्ट होईल तसेच तालुका उप-अधिक्षक, भूमी अभिलेख हे कार्यालय अतिक्रमीत क्षेत्रासंदर्भात नकाशा काढणेकामी तज्ञ आहेत. त्यामुळे या परिस्थितीत प्रतिवादी यांनी दावा मिळकतीच्या किती क्षेत्रावर व कोणत्या बाजूने अतिक्रमण केले आहे, या वादग्रस्त बाबीवर अधिक प्रकाश पाडण्याकरीता स्थानिक अन्वेषण करणे आवश्यक आहे, व तसे वादींनी सिध्द केलेले आहे.

११. वादी यांनी त्यांची कथने भारतीय साक्षी पुरावा अधिनियमानुसार शाबीत करणे गरजेचे आहे. त्यामुळे वादी यांनीच दावा मिळकत तथा प्रतिवादी यांच्या मिळकतीची मोजणीची फी भरणे गरजेचे आहे. त्यामुळे मी मुद्दा क्र.१ चा निष्कर्ष होकारार्थी देत आहे. तसेच मुद्दा क्र.२ बाबत पुढील प्रमाणे आदेश पारीत करतो.

-: आ दे श :-

(१) प्रस्तुतचा अर्ज नि.क्र.१५ मंजूर करण्यात येत आहे आणि उपअधिक्षक, भूमी अभिलेख, शेवगांव, जि. अहमदनगर यांना दिवाणी प्रक्रिया संहिता, १९०८ चे आदेश २६ नियम ९ नुसार न्यायालयीन कमिशनर/मोजणीदार म्हणून नियुक्त करण्यात येत आहे.

(२) मोजणीदार यांनी वादी व प्रतिवादी क्र.१ ते ३ यांच्या शेत जमीन गट क्र.२८६ व २६९ मौजे निंबे शिवारातील मिळकतीतील वादीच्या व प्रतिवादीच्या पोटहिश्याच्या व प्रत्यक्ष कब्जात असलेल्या क्षेत्राची, आणि संबंधित ७/१२ उता-यावर (अधिकार अभिलेखावर) असलेल्या क्षेत्राची आणि प्रत्यक्ष वहिवाटीची सर्वकंष मोजणी करून तसेच महा. जमीन महसूल अधिनियम, १९६६ चे कलम ८७ नुसारची आवश्यक असणारी सर्व कार्यवाही (उदा. आवश्यक असलेली कागदपत्रे, अर्ज आणि आवश्यक असणारी फी वादीकडून भरून घेवून) करून पोटहिस्सा मोजणी होवून फाळणी नकाशा तयार करून हद्दी निश्चित करून क्षेत्रफळ, अतिक्रमण व हद्दी बदल त्यांचा सखोल अहवाल नकाशासह सादर करावा.

(३) कोर्ट कमिशनर/मोजणीदार यांनी स्पष्ट शब्दामध्ये कोणत्या पक्षकाराचे किती क्षेत्रफळ आहे, कोणत्या पक्षकाराने किती क्षेत्रफळामध्ये कशाप्रकारे अतिक्रमण केले आहे, याचा नकाशासह सुस्पष्ट व चोख अहवाल

या न्यायालयास सादर करावा व त्या मोजणीत अतिक्रमण दिसून आल्यास अतिक्रमणाचे क्षेत्र व अतिक्रमणाचा भाग स्पष्टपणे वेगळ्या रंगाने दर्शवावा.

(४) कोर्ट कमिशनर/मोजणीदार यांनी जर दाव्यातील वाद, वादाशी संबंधित घटक दुर्लक्षित करून किंवा दोषपूर्ण किंवा त्रुटीयुक्त किंवा मोघम अहवाल सादर केल्यास, कोर्ट कमिशनर/मोजणीदार, उपअधिक्षक, भूमी अभिलेख, शेवगांव हे न्यायालयीन कार्यवाहीस पात्र राहतील.

(५) वादीने दाव्यातील मिळकती संबंधीत सर्व दस्तऐवज तसेच मोजणीदार यांनी मागितलेले वादाशी संबंधीत सर्व दस्तऐवज उपलब्ध करून द्यावेत.

(६) वादी व प्रतिवादी दोघांनाही निर्देश देण्यात येत आहे की, त्यांनी कोर्ट कमिशनर/मोजणीदार यांना सदर मोजणीकामी सहकार्य करावे.

(७) वादीने प्रकरणाच्या पुढील तारखे पावेतो उपअधिक्षक, भूमी अभिलेख, शेवगांव येथे मोजणीची फी भरून, त्याची पावती न्यायालयात दाखल करावी.

(८) कमिशन रिट प्राप्त झाल्यानंतर आणि वादीने मोजणीची फी भरल्यानंतर, उपअधिक्षक, भूमी अभिलेख, शेवगांव यांनी दोन महिन्यात त्यांचा उपरोक्तनुसारचा कमिशनचा अहवाल सादर करावा.

(९) उपरोक्तनुसार कमिशनचे रिट पाठविण्यात यावे.

दिनांक : २२/०१/२०१९

(आ. सु. आलेवार),
सह दिवाणी न्यायाधीश कनिष्ठ स्तर,
शेवगांव.